

16. prosinec 1992

OBDOBÍ ČESKOSLOVENSKA

OTÁZKY 1. KOLA

(zakroužkujte dle Vašeho názoru správnou odpověď)

autor : Mgr. Miroslav Stulák

- 1. otázka** : Československo vzniklo po zániku rakousko-uherské monarchie jako tzv. nástupnický stát dne 28. října 1918. Během několika poválečných let se mladý stát zařadil mezi nejvyspělejší evropské státy. Prvním prezidentem se stal T.G Masaryk. **Kdo však stál v čele první čs. vlády?**
- a) Edvard Beneš
 - b) Karel Kramář
 - c) Alois Rašín
- 2. otázka** : Jak se nazýval dokument, kterým se Slovensko dne 30. října 1918 **oficiálně připojilo k ČSR?**
- a) Vánoční dohoda
 - b) Martinská deklarace
 - c) Pittsburská dohoda
- 3. otázka** : Miloslav Rastislav Štefánik se vedle T. G. Masaryka a Edvarda Beneše významně zasloužil o vznik samostatného československého státu. Po vypuknutí 1. sv. války vstoupil do francouzské armády a dotáhl to až do hodnosti generála. Vedle armády a politiky však vynikl i v jiném oboru. **Který to byl?**
- a) numismatika
 - b) malířství
 - c) astronomie
- 4. otázka** : Československo patřilo ve 20. a 30. letech k hospodářsky vyspělým evropským zemím a v některých průmyslových odvětvích, např. v obuvnickém průmyslu, ke světovým velmocím. Slavná éra čs. obuvnického průmyslu je spojena se jménem “zlínského ševce“ Tomáše Bati. Ten však tragicky zahynul v roce 1932. Jaká byla příčina **jeho předčasného úmrtí?**
- a) letecké neštěstí
 - b) sebevražda
 - c) autonehoda

5. otázka : Světová hospodářská krize pronikla do Československa až v roce 1930 a svůj vrchol měla v roce 1933, kdy v ČSR byl 1 milión práce schopných občanů bez zaměstnání. Odborově organizovaným dělníkům poskytoval stát tzv. žebračky. **O jakou formu pomoci se jednalo?**

- a) každý nezaměstnaný a jeho děti se mohli 1x denně najíst (bezplatně) v tzv. vývařovnách pro chudé
- b) list, jenž povoloval veřejné žebračky
- c) finanční pomoc 10 Kč týdně pro svobodné, 20 Kč týdně pro ženaté

6. otázka : Počátkem roku 1935 navázala čs. diplomacie kontakty s diplomacií SSSR a jejich výsledkem bylo podepsání čs.- sovětské smlouvy v květnu téhož roku. Československá diplomacie tímto krokem **sledovala především které cíle?**

- a) podstatně zvýšit hospodářskou spolupráci se Sovětským svazem
- b) získat silného spojence pro případ vojenského útoku ze strany Německa
- c) pomoci Sovětskému svazu dostat se z mezinárodní diplomatické izolace

7. otázka : Na sklonku září 1938 se v bavorské metropoli Mnichově sešla konference, která si kladla za cíl definitivně uzavřít sudetoněmecký problém v Československu. Kterí vedoucí představitelé se jednání **zúčastnili?**

- a) É. Daladier + A. Hitler + N. Chamberlain + B. Mussolini
- b) A. Hitler + N. Chamberlain + B. Mussolini + J. V. Stalin
- c) A. Hitler + B. Mussolini + J. V. Stalin

8. otázka : Po přijetí mnichovského diktátu podává zdrcený prezident Edvard Beneš demisi. **Jaký byl jeho další osud?**

- a) přijal exkluzivní nabídku Hitlera a pracoval jako jeho poradce pro zahraničí
- b) odešel do zahraničí a po skončení přednáškového turné v USA se postavil do čela čs. zahraničního odboje s cílem obnovit Československou republiku
- c) vzdal se politického života, odešel do ústraní a válečná léta prožil ve své vile v Sezimově Ústí

9. otázka : Po vstupu nacistických jednotek na území Čech a Moravy dne 15. března 1939 došlo na obsazeném území k vyhlášení protektorátu, v jehož čele stál říšský protektor a formálně i protektorátní vláda s prezidentem Emilem Háchou. Kdo byl Hitlerem jmenován **do funkce říšského protektora?**

- a) Reinhard Heydrich
- b) Josef Goebbels
- c) Konstantin von Neurath

10. otázka : Po počátečním šoku z vpádu německých vojsk na území Čech a Moravy byla ještě v roce 1939 zorganizována celá řada akcí, v nichž většina českého národa projevila svůj odpor proti nacistické okupaci. Na největší akci odporu si však světová veřejnost musela počkat až do 27. května 1942, kdy byl za těsné spolupráce domácího a zahraničního odboje spáchán atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Kat českého národa za několik dní na následky zranění umírá. Jak se jmenovali čs. parašutisté, kteří **provedli atentát?**

- a) Karel Čurda + Viliam Geryk
- b) Jozef Gabčík + Jan Kubiš
- c) Emanuel Moravec + Paul Thümmel

11. otázka : Po atentátu na Reinharda Heydricha nastolili okupanti v Praze a dalších českých městech nesmírný teror. Každý den byly vyvěšovány seznamy desítek popravených českých vlastenců. Dne 10. června 1942 byla srovnána se zemí obec Lidice. **Jaký byl další osud obyvatel Lidic?**

- a) všichni obyvatelé vesnice, včetně žen a dětí, byli na místě popraveni
- b) dospělí obyvatelé byli odvezeni do koncentračních táborů a děti předány příbuzným na další výchovu
- c) muži byli popraveni, ženy odvezeny do koncentračního tábora a děti poslány na převýchovu do německých rodin či do koncentračního tábora, kde byly pravděpodobně usmrceny

12. otázka : Za druhé světové války bylo několik čs. občanů vyznamenáno prezidiem Nejvyššího sovětu titulem Hrdina SSSR. Toto vysoké sovětské vyznamenání jim bylo uděleno za statečné činy v boji proti nacistům po boku Rudé armády. Jedním z vyznamenaných byl i poručík Otakar Jaroš, jemuž byl udělen titul in memoriam. Ve které bitvě **zahynul?**

- a) o vesnici Sokolovo
- b) o městečko Buzuluk
- c) o město Kyjev

13. otázka : Až do roku 1943 byl samostatný Slovenský stát “oázou klidu“ ve střední Evropě a v oblasti hospodářské i vojenské podporoval nacistické Německo. **Kdo stál v čele státu jako jeho prezident?**

- a) Alexander Mach
- b) Andrej Hlinka
- c) Jozef Tiso

- 14. otázka :** Většina území Československé republiky byla osvobozena sovětskou armádou. Na základě dohody členů antihitlerovské koalice osvobodila americká vojska část jihozápadních Čech. **Jaká byla trasa demarkační čáry, která nesměla být vojsky USA překročena?**
- a) Karlovy Vary - Plzeň - České Budějovice
 - b) Most - Plzeň - Tábor
 - c) Karlovy Vary - Kladno - Plzeň
- 15. otázka :** Československo utrpělo za druhé světové války obrovské materiální škody. Nikdo však již nevrátí život mnoha čs. občanům, kteří obětovali svůj život v boji proti zlu a násilí. **Kolik našich občanů přibližně zahynulo během druhé světové války?**
- a) 360 000
 - b) 720 000
 - c) 960 000
- 16. otázka :** Z hlediska českých zemí byl bezesporu největším válečným zločincem „kat českého národa“ Karl Hermann Frank. **Jaký byl jeho poválečný osud?**
- a) podařilo se mu uprchnout do Jižní Ameriky, zemřel v klidu a bohatství roku 1956 v Buenos Aires
 - b) byl zajištěn úřady USA, ve vězení spáchal sebevraždu
 - c) byl postaven před Národní soud a v roce 1946 veřejně popraven
- 17. otázka :** Bezprostředně po skončení bojů druhé světové války v Evropě byl čs. úřady zahájen odsun čs. obyvatel německé národnosti do americké a sovětské okupační zóny. **Koho se odsun povinně týkal?**
- a) všech obyvatel německé národnosti bez rozdílu
 - b) pouze aktivních fašistů a jejich přísluhovačů
 - c) všech obyvatel německé národnosti kromě antifašistů a osob potřebných pro chod národního hospodářství
- 18. otázka :** **Za jakých okolností probíhal odsun sudetských Němců z českého pohraničí po osvobození Československa?**
- a) nebyl zaznamenán jediný incident a všichni sudetští Němci byli v pořádku předáni do americké a sovětské okupační zóny
 - b) při odsunu často docházelo k okrádání osob německé národnosti, k loupežím, ke znásilňování německých žen a k vraždám, často zcela nevinných lidí
 - c) docházelo k drobným incidentům, které však byly záhy vyšetřeny čs. úřady a viníci potrestáni

19. otázka : Na jaře 1947 nabídly Spojené státy evropským zemím, jejichž hospodářství bylo válkou zčásti zničeno, hospodářskou pomoc ve formě dodávek zboží obrovského rozsahu v hodnotě 16 miliard dolarů. **Jaký konkrétní název dostala tato hospodářská pomoc?**

- a) Marshallův plán
- b) Adenaurův plán
- c) Trumanova doktrína

20. otázka : Československá zahraniční politika se po 2. světové válce začala „dobrovolně povinně“ orientovat na spolupráci se Sovětským svazem. **Který politik vedl v letech 1945 - 1948 resort ministerstva zahraničních věcí?**

- a) Bohuslav Chňoupek
- b) Jan Masaryk
- c) Václav David

21. otázka : V průběhu roku 1947 se vzhledem k začínající tzv. studené válce podstatně zhoršila vnitropolitická situace v Československu. **Komunisté zahájili boj za získání politické moci všemi prostředky, dokladem čehož byla i tzv. krabičková aféra. O jakou provokaci se v této aféře jednalo?**

- a) v sekretariátech nekomunistických stran byly náhodně objeveny štěnice, tj. odposlouchávací zařízení
- b) třem nekomunistickým členům vlády byly poslány balíčky obsahující výbušninu
- c) ministerstvo vnitra vypracovalo falešné dokumenty, které měly zkompromitovat některé nekomunistické členy vlády

22. otázka : Únorová vládní krize roku 1948 vyvrcholila demisí 12 nekomunistických ministrů dne 20. února. Podle platné ústavy však vláda zůstala funkční, neboť nadpoloviční většina členů vlády, včetně premiéra, ve svých funkcích zůstala. **K odstoupivším ministrům se nepřipojil Jan Masaryk, nejpopulárnější ministr Gottwaldovy vlády. Jaký byl další osud syna našeho prezidenta Osvoboditele?**

- a) odešel do ústraní a zemřel v chudobě roku 1955
- b) záhy po komunistickém převzetí moci se mu podařilo emigrovat do Spojených států amerických, kde se věnoval spisovatelské činnosti
- c) v březnu 1948 spáchal za podivných okolností sebevraždu skokem z okna Černínského paláce

23. otázka : Bezprostředně po převzetí politické moci v únoru 1948 byla zahájena vlna komunistického teroru a hrubého porušování zákonitosti. Nejprve se cílem komunistické justice stala čs. armáda a poté i přední čs. osobnosti s demokratickým smýšlením. Nakonec vlna perzekuce postihla i přední komunistické činitele. Celkem bylo v letech 1948 - 1954 popraveno takřka 180 osob na základě falešného a vykonstruovaného obvinění. Mezi popravenými byla i žena, přední bojovnice za demokracii v poválečném Československu. **Jak se jmenovala?**

- a) Milada Horáková
- b) Anežka Hodinová-Spurná
- c) Jožka Jabůrková

24. otázka : Ve kterém roce přijalo Národní shromáždění nový oficiální název země **Československá socialistická republika?**

- a) r. 1948
- b) r. 1960
- c) r. 1968

25. otázka : Ve druhé polovině 60. let se stále více prohlubovaly rozpory ve vedení KSČ a postupně se vyhranily dvě politické linie, tj. konzervativní křídlo a stále silnější křídlo reformistů. K rozhodujícímu střetnutí mezi nimi došlo na přelomu let 1967/68 a skončilo vítězstvím progresivních reformistických sil. Kdo byl poté, počátkem roku 1968, odstraněn **z funkce 1. tajemníka ÚV KSČ?**

- a) Antonín Zápotocký
- b) Gustav Husák
- c) Antonín Novotný

26. otázka : V noci z 20. na 21. srpna 1968 vtrhlo na území Československa přibližně 500 000 vojáků Varšavské smlouvy, aby údajně zachránili Československo před „kontrarevolucí“. Podnětem k „bratrské pomoci“ byl tzv. zvací dopis, který podepsalo několik předních čs. komunistických funkcionářů. **Mezi několik jeho signatářů patřili?**

- a) Alois Indra + Antonín Kapek + Vasil Biľak
- b) Ludvík Svoboda + Lubomír Štrougal + Gustáv Husák
- c) Antonín Novotný + Antonín Zápotocký + Alexej Čepička

27. otázka : V květnu 1969 byl nepohodlný Alexander Dubček odvolán z funkce 1. tajemníka ÚV KSČ. Jaké události využili konzervativci k jeho **odstranění?**

- a) zjištění KGB, že Dubček hodlá tajně emigrovat
- b) nepokoje v Praze proti sovětské okupaci, jejichž podnětem byly výhry čs. hokejistů nad hokejisty SSSR na mistrovství světa ve Švédsku
- c) neochotu A. Dubčeka souhlasit s odvoláním Josefa Smrkovského z funkce předsedy národního shromáždění

28. otázka : Po letech tvrdé normalizace a perzekuce demokratických sil byl vznik tzv. CHARTY 77 do jisté míry překvapením. Od počátku roku 1977 kritizovali chartisté tehdejší nejvyšší komunistické činitele za nedodržování základních lidských a občanských práv v ČSSR, za odmítání pluralitního politického systému. Kteří disidenti tvořili první **skupinu mluvčích Charty 77?**

- a) Jiří Hájek + Václav Havel + Jan Patočka
- b) Jan Fojtík + Viliam Šalgovič + Jan Zelenka
- c) Stanislav Devátý + Miroslav Mareček + Petr Uhl

29. otázka : Dne 17. listopadu 1989 se uskutečnilo na podnět ÚV SSM a nezávislých studentských organizací shromáždění pražských vysokoškoláků u příležitosti 50. výročí nacistického zásahu proti českým vysokým školám. Vzpomínkové shromáždění se záhy změnilo v demonstraci proti totalitnímu systému v Československu. Na kterém místě v Praze **se shromáždění konalo?**

- a) Staroměstské náměstí
- b) Albertov
- c) Strahov

30. otázka : Část účastníků demonstrace 17. listopadu chtěla pokračovat v demonstraci na Václavském náměstí. Avšak při přesunu byl průvod zastaven na Národní třídě, kde došlo k nečekaně ostrému zákroku bezpečnostních složek proti bezbranným demonstrantům. Mnozí z účastníků byli zraněni. Důstojník StB Zifčák alias student Růžička zahrál „rolí“ zabitého studenta a tuto nepravdivou informaci záhy převzaly významné světové agentury. Kdo měl být ve skutečnosti oním **domnělým mrtvým studentem?**

- a) Martin Mejstřík
- b) Alois Lorenz
- c) Martin Šmíd

poznámka : správná odpověď = **1 bod** (maximální počet bodů - **30**)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 1. KOLA

- 1 b = Karel Kramář
- 2 b = Martinská deklarace
- 3 c = astronomie
- 4 a = letecké neštěstí
- 5 c = finanční pomoc 10Kč týdně pro svobodné, 20Kč týdně pro ženaté
- 6 b = získat silného spojence pro případ vojenského útoku ze strany Německa
- 7 a = É. Daladier + A. Hitler + N. Chamberlain + B. Mussolini
- 8 b = odešel do zahraničí a po skončení přednáškového turné v USA se postavil do čela čs. zahraničního odboje s cílem obnovit Československou republiku
- 9 c = Konstantin von Neurath
- 10 b = Jozef Gabčík + Jan Kubiš
- 11 c = muži byli popraveni, ženy odvečeny do koncentračního tábora a děti poslány na převýchovu do německých rodin či do koncentračního tábora, kde byly pravděpodobně usmrceny
- 12 a = o vesnici Sokolovo
- 13 c = Jozef Tiso
- 14 a = Karlovy Vary - Plzeň - České Budějovice
- 15 a = 360 000
- 16 c = byl postaven před Národní soud a v roce 1946 veřejně popraven
- 17 c = všech obyvatel německé národnosti, kromě antifašistů a lidí potřebných pro chod národního hospodářství
- 18 b = při odsunu docházelo k okrádání osob německé národnosti, k loupežím, ke znásilňování německých žen a k vraždám, často zcela nevinných lidí
- 19 a = Marshallův plán
- 20 b = Jan Masaryk
- 21 b = třem nekomunistickým členům vlády byly poslány balíčky obsahující výbušninu
- 22 c = v březnu 1948 spáchal za podivných okolností sebevraždu skokem z okna Černínského paláce
- 23 a = Milada Horáková
- 24 b = r. 1960
- 25 c = Antonín Novotný
- 26 a = Alois Indra + Antonín Kapek + Vasil Biľak
- 27 b = nepokoje v Praze proti sovětské okupaci, jejichž podnětem byly výhry čs. hokejistů nad hokejisty SSSR na mistrovství světa ve Švédsku
- 28 a = Jiří Hájek + Václav Havel + Jan Patočka
- 29 b = Albertov
- 30 c = Martin Šmíd

OBDOBÍ ČESKOSLOVENSKA

OTÁZKY 2. KOLA

(zakroužkujte dle Vašeho názoru správnou odpověď)

autor : Mgr. Miroslav Stulák

- 1. otázka :** V předchozí vládě České republiky (1990 - 1992) bylo ministerstvo školství často terčem kritiky, zejména ze strany sdělovacích prostředků. Kdo stojí v současné době v čele ministerstva školství ČR?
- a) Petr Piřha
 - b) Petr Vopěnka
 - c) František Kozel
- 2. otázka :** Po parlamentních volbách v červnu 1992 byl zvolen do funkce předsedy České národní rady dosavadní ministr kultury Milan Uhde. Kdo se stal jeho protějškem ve Slovenské republice?
- a) Michal Kováč
 - b) Roman Zelenay
 - c) Ivan Gašparovič
- 3. otázka :** Na nedávném sněmu Občanské demokratické strany (ODS) došlo k některým kádrovým změnám ve výkonném výboru strany. Současně byla vytvořena funkce tzv. výkonného tajemníka, jenž by měl řídit aparát strany. Kdo byl do funkce „druhého muže“ ODS na sněmu zvolen?
- a) Petr Čermák - ministr vnitra ČSFR
 - b) Miroslav Macek - místopředseda vlády ČSFR
 - c) Josef Lux - ministr zemědělství ČR
- 4. otázka :** Při jednáních mezi představiteli čs. politické scény se často objevuje slůvko „konsens“. Co to vlastně znamená?
- a) shodné mínění
 - b) bezvýchodná situace
 - c) zbytečný problém
- 5. otázka :** Premiér vlády ČR Václav Klaus si ve volných chvílích rád zahraje tenis v hotelu Atrium. Jeho častým soupeřem je i jeden populární český filmový a divadelní herec. O koho se jedná?
- a) Roman Skamene
 - b) Luděk Munzar
 - c) Jiří Bartoška

6. otázka : Česká vládní koalice se skládá z těchto politických subjektů: ODS, KDS, ODA, KDU-ČSL. Kdo je předsedou Občanské demokratické aliance?

- a) Petr Bratinka - náměstek ministra zahraničních věcí ČR
- b) Vladimír Dlouhý - ministr průmyslu ČR
- c) Jan Kalvoda - místopředseda vlády ČR

7. otázka : V posledních měsících se na slovenské politické scéně stále více prosazuje mladý a ambiciózní předseda Strany demokratické levice (bývalí komunisté). Někteří političtí experti o něm dokonce hovoří jako o možném nástupci Vladimíra Mečiara na postu premiéra vlády Slovenské republiky. Kdo jím je?

- a) Milan Kňažko - ministr zahraničních věcí SR
- b) Peter Weiss - místopředseda SNR
- c) Jozef Golonka - bývalý slavný čs. hokejista

8. otázka : Jedním z nejznámějších čs. diplomatů, působících v zahraničí v roli velvyslance ČSFR, je bývalá filmová a divadelní herečka Magda Vášáryová. Ve které evropské metropoli řídí čs. velvyslanectví?

- a) Bonn
- b) Řím
- c) Vídeň

9. otázka : Přestože funkce prezidenta ČSFR je již řadu měsíců neobsazena, stále pracuje Kancelář prezidenta ČSFR. Který čs. politik vykonává v současné době funkci kancléře prezidenta ČSFR?

- a) Jiří Dienstbier - bývalý ministr zahraničních věcí ČSFR
- b) Luboš Dobrovský - bývalý ministr obrany ČSFR
- c) Miroslav Mareček - známý disident

10. otázka : Záslouhou „něžné revoluce“ byl na přelomu let 1989 - 1990 ukončen v Československu totalitní systém vlády jedné strany a nejvyšší funkce v řízení země museli komunisté postupně vyklidit. Avšak pouze jeden z nejvyšších funkcionářů KSČ byl postaven před řádný soud a odsouzen (po dovršení poloviny trestu byl již podmíněčně propuštěn). Kdo se stal oním „obětním beránkem“?

- a) Miroslav Štěpán - bývalý tajemník MV KSČ v Praze
- b) Milouš Jakeš - bývalý gen. tajemník ÚV KSČ
- c) Lubomír Štrougal - bývalý předseda vlády ČSSR

poznámka : správná odpověď = **1 bod** (maximální počet bodů - **10**)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 2. KOLA

- 1 a = Petr Pit'ha
- 2 c = Ivan Gašparovič
- 3 a = Petr Čermák
- 4 a = shodné mínění
- 5 c = Jiří Bartoška
- 6 c = Jan Kalvoda
- 7 b = Peter Weiss
- 8 c = Vídeň
- 9 b = Luboš Dobrovský
- 10 a = Miroslav Štěpán

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 3. KOLA

- 1. fotografie = Emil Hácha**
prezident Česko-Slovenska 1938 - 1939,
protektorátní prezident
- 2. fotografie = Ota Pavel**
spisovatel
- 3. fotografie = Peter Dvorský**
operní zpěvák
- 4. fotografie = Josef Masopust**
fotbalista, nejlepší fotbalista Evropy 1962
- 5. fotografie = Věra Čáslavská**
sportovní gymnastka, sedminásobná olympijská vítězka
- 6. fotografie = Antonín Novotný**
prezident Československa 1957 - 1968
- 7. fotografie = Jiří Raška**
skokan na lyžích, první čs. olympijský vítěz na ZOH
- 8. fotografie = Petr Pířha**
ministr školství ČR
- 9. fotografie = Jan Kodeš**
tenista, vítěz Wimbledonu z roku 1973
- 10. fotografie = Karel Höger**
divadelní a filmový herec